

Woord van de Bisschop

+ Suerard de Jong

+ Everard de Jong

Wie wordt het niet te moede als je de beelden ziet van de langzame bezetting van de Oekraïne? Wat is het een misdaad tegen het internationaal recht en tegen de mensenrechten, een aanslag op het leven van zoveel onschuldige burgers, waaronder kinderen, en een verwoesting van de cultuur, met als gevolgen de instorting van de internationale handel en het niet kunnen verbouwen van granen, wat weer tot grote hongersnoden kan gaan leiden. Wat de

Oekraïne

motieven ook mogen zijn geweest, er was geen enkel steekhoudend argument om deze oorlog te beginnen.¹

Hoe reageert het aangevallen land er op? Elke onrechtvaardig aangevallen persoon of land zal een afweging moeten maken. De aanwijzing van bedrijfsleiders aan winkelpersoneel bij een overval is: geef alle geld dat ze vragen. Ook hier is de vraag: laat je alles kapot maken, en sterf je liever, zoals president Volodymyr Zelenskyy het laatst zei? Of geef je alles uit handen in een overgave? Toen de Duitsers in 1940 ons land overvielen en de Nederlandse regering na een aantal dagen moedig verdedigen en het bombardement op Rotterdam inzag dat verdere strijd teveel slachtoffers zou maken, en geen hoop op succes had, gaven we ons over. Zo niet de Oekraïners. Zo stellen sommige katholieke Amerikaanse Theologen² inderdaad dat je je maar beter kunt overgeven, voordat er teveel menselijke en materiële schade is, als de hoop op een effectieve verdediging niet meer reëel is, daarbij verwijzend naar de Catechismus van de R.K. Kerk, nr. 2309, waarin één van de voorwaarden voor een rechtvaardige oorlog een serieus zicht op succes is.³ Toch is de hele internationale gemeenschap vol bewondering voor deze president en de bevolking. Met de volle inzet van alles wat ze hebben, proberen ze zich te verdedigen tegen een

enorme overmacht. Het schijnt zo te zijn dat goede moraal drie keer zo belangrijk is dan goed materieel. Men ziet de moed waarmee het gevaar in de ogen wordt gekeken. De agressor krijgt niet zomaar zijn zin, en hopelijk leert hij ervan.

De morele vraag ligt ook bij ons als Nederland! Tot hoever willen we pijn lijden aan sancties om aan deze onrechtvaardige situatie een einde te maken en de vele vluchtelingen op te nemen? Hoever rijkt onze solidariteit? En dichterbij huis, hoe kunnen we onze militairen moreel ondersteunen? In ieder geval merkte ik in Litouwen dat de militairen niet bang waren. Zelfs het gevoel hadden meer dan tot nu toe gewaardeerd en ondersteund werden met aandacht en geld. Die hand op de schouders en in de rug deed hen zichtbaar goed. Dat gaf hen moed!

Als geestelijk verzorgers horen we de lezingen van de afgelopen dagen van het begin van de vastentijd in onze oren klinken "...bemint uw vijanden, doet goed aan die u haten..." (Mt. 5,43-48). Deze Slavische volken zijn broeder- en zustersvolken. Diep in hun hart willen ze geen oorlog. "We weten niet op wie we moeten schieten, ze lijken allemaal op ons...", schreef een soldaat.⁴ Ook wij willen geen oorlog. Maar als hij dan toch dichterbij komt? Dan geldt de deugd

van de moed ook in vreedstijd! Daarbij zijn er altijd mensen nodig die als katalysator werken. En die, wonderlijk genoeg ook altijd opnieuw opstaan. Gewone mensen, die na de crisis vaak weer in de vergetelheid raken. Dat merk je nu in Nederland met de bereidheid Oekraïense vluchtelingen op te nemen. Maar dat geldt zeker ook voor de geestelijk verzorgers, de aalmoezeniers! Durven we onze nek wellicht nog meer uit te steken om de militairen en hun thuisfront een hart onder de riem te steken?

Tot slot een voorbeeld, dat bij me opkwam naar aanleiding van de actualiteit. Na de Tweede Wereldoorlog was een deel van Oostenrijk bezet door het communistisch Rusland. Dat was geen pretje. Maar God heeft wonderlijke wegen. Een jongeman uit Innsbruck, Otto Pavlicek (1902-1982), liet zich op 19 jarige leeftijd uitschrijven uit de Kerk. Na allerlei omzwervingen, waaronder 2 jaar onder de wapens, een studie kunstgeschiedenis en een wettelijk huwelijk dat een paar maanden duurde, liet zich na een zwaar ziekbed in 1935 opnieuw opnemen in de katholieke Kerk. Hij voelde de roeping tot het priesterschap, werd Franciscaan, met de naam Petrus, en in 1941 te Praag tot priester gewijd. 13 Mei 1942 werd hij als dienstweigeraar opgepakt - hij wilde niet deelnemen aan een agressieve bezettingsmacht - en gevangen genomen. Na enige maanden werd hij ingezet als militair verpleger aan het westfront, en in 1944 door de Amerikanen krijgsgevangen gemaakt. In 1945 kon hij terugkeren naar zijn klooster in Praag, waarna hij

ken voor zijn veilige terugkeer, ging hij op 2 febr. 1946, het feest van de Opdracht van de Heer in de tempel oftewel Maria Lichtmis, naar Mariazell, een Oostenrijkse Maria-bedeveertplaats. Daar hoorde hij een stem die hem zei: "Doe wat ik je zeg, en er zal vrede zijn." Die woorden deden hem aan de woorden van Maria in Fatima (1917) denken, waarin ze vroeg om de rozenkrans te bidden voor het einde van de Eerste Wereldoorlog en ter voorkoming van een tweede. In februari 1947 richtte hij de rozenkrans-verzoenings-kruistocht op, waar op een gegeven moment wel een half miljoen mensen aan deelnamen, die biddend door de straten van Wenen trokken. Oostenrijk is

daarna tot 1989 het enige land van het Oostblok geweest waar de Russen zich zonder slag of stoot, uiteraard met de hulp van veel diplomatiek verkeer en de komst van Nikita Khrushchev, uit hebben teruggetrokken... Na Oostenrijkse beloften van eeuwige neutraliteit kreeg het land volledige onafhankelijkheid op 25 mei 1955 en de laatste bezettende machten verdwenen op 25 Oktober dat jaar.

Mogen wij moedige mensen zijn, die, ook door zelf het goede voorbeeld te geven, mensen oproepen tot vasten en gebed! •

+ Everard de Jong
Bisschop voor de Krijgsmacht

Klik op de hyperlinks voor meer informatie

1. Vgl. Paus Franciscus, boodschap na het angelus, zondag 13 mei 2022: "Brothers and sisters, we have just prayed to the Virgin Mary. This weekend, the city that bears her name, Mariupol, has become a city martyred by the ruinous war that is devastating Ukraine. Faced with the barbarism of the killing of children, and of innocent and defenceless citizens, there are no strategic reasons that hold up: the only thing to be done is to cease the unacceptable armed aggression before the city is reduced to a cemetery." (<https://www.vatican.va/content/francesco/en/angelus/2022/documents/20220313-angelus.html>)
2. Vgl. <https://religionnews.com/2022/03/07/catholic-moral-theologians-on-russia-ukraine-war/>
3. "There must be serious prospects of success." (<http://www.scborromeo.org/ccc/p3s2c2a5.htm>)
4. Uit Aartsbisschop Stanisław Gądecki, voorzitter van de Poolse bisschoppenconferentie, Brief aan Cyrillus, Patriarch van Moskou en heel Rusland, 2 maart 2022 <https://episkopat.pl/en/letter-of-the-president-of-the-bishops-conference-to-kirill-war-is-always-a-defeat-for-humanity/>
5. Zie ook de brief van Mgr. Gadecki over de Russische soldaten die oorlogsmisdaden begaan: "Refusing to follow orders in such a situation is a moral obligation."
6. <https://www.mariens-hilfe.org/rosenkranzgebet-befreit-osterreich/>

Woord van de HKA

Hoofd en hart

In Rusland is er een mooie uitdrukking, welke vertaald is: 'Het hoofd in het hart steken'. Het betekent, dat je voorrang geeft aan het hart. Dat is de plaats waar de overwinning bevochten moet worden. In het bijbelboek Jezus Sirach (17,6) kom je een gelijksoortige uitdrukking tegen: God heeft de mens 'een hart gegeven om te denken'. Hoe kun je dit rijmen met wat er gebeurt in Oekraïne en op helaas vele plaatsen in onze wereld.

Misschien wordt er wel teveel nadruk gelegd op het verstand, het menselijke brein. De meest ondenkbare uitvindingen zijn of worden gedaan. Helaas ook op het gebied van oorlog voeren met de Cyber.

Ik hou het niet meer bij en vind de iPhone al lastig zat! Maar ik las dat er in onze tijd ook veel meer hartaanvallen zijn. Zou het verstand het hart klem zetten? Het zou mij niet verbazen als de medische wetenschap er achter komt dat stress druk veroorzaakt in een hersenkwab. In minder spannende en jachtige tijden wordt die druk spontaan door het hart weggenomen en merk je er niet veel van. Het hart als een

uitlaatklep, een stoomafblazer. Maar door alles wat er om ons heen plaatsvindt, lijkt het alsof het hart buitenspel wordt gezet en blijft er druk ontstaan. Met alle gevolgen van dien. Verstand en hart zijn vijanden van elkaar geworden, terwijl ze oorspronkelijk vrienden waren. Met je hart denken vinden we vaak te soft, emoties kun je zelfs uitschakelen, hoor je vaak. Aan de andere kant kunnen we ons hart zelfs helemaal onttelen en dan wordt het een bloedpomp en geen denktank.

Maar in ons taalgebruik is het hart ook het centrum van gevoelens. Bij liefde, genegenheid en emoties staan juist de hersens aan de zijlijn. Emoties en liefde vooral doen het hart sneller kloppen en verwarmen het lichaam, terwijl kille redenering het lichaam koud laat blijven. Laten we hopen en bidden dat de leiders van onze wereld 'het hoofd in het hart steken' en beseffen dat we een hart hebben om te kunnen denken. •

PERSONALIA

Bas Bakker is teruggekeerd vanuit Litouwen en is ondertussen aan de slag gegaan op Beukbergen.

Frank Steijger is teruggekeerd vanuit Mali en gaat per 1 april HGVD CLSK/KMA/Veteranenwerk worden.

Marcel Puts is teruggekeerd van een lange vaarbeweging naar de West.

Mattie Schlangen is nu over de helft van de uitzending naar Litouwen. Mgr. de Jong en de HKA mochten hem een paar dagen bezoeken. Mattie zijn postadres zal gedurende de uitzending zijn: Litouwen - Dienst Geestelijke Verzorging, t.a.v. Aalmoezenier M.Schlangen (v 389346), 1 (NLD) DET EFP, Napo 610, 3509 VP Utrecht

En dan zijn er ook een heel aantal, die zich gaan voorbereiden op een uitzending of inzet. **Sander Zwezerijnen** gaat 2,5 maand naar Bulgarije.

Een kort opwerktraject, maar hopelijk een goede tijd. Postadres: Aalmoezenier S.Zwezerijnen (v 366094), 158 Air Policing Bulgarije, Napo 55, 3509 VP Utrecht

Ook **Chanthal Wouters** en **Guido van Dierendonck** zijn zich aan het voorbereiden en dan voor een uitzending naar Irak. Nadere informatie volgt in de komende Nieuwsbrief of in een Nieuwsflits.

Aangezien de **oorlog in Oekraïne** helaas nog voortduurt, is de verwachting dat er nog meer aalmoezeniers gevraagd gaan worden voor een uitzending of inzet.

Daarnaast zijn er ook andere zaken, welke onze aandacht vragen. Er zijn wisselingen van plaatsingen, maar ook vermeldenswaard is de FLO van **Tim van Kesteren**. Na bijna 25 jaar de dienst verlaten te hebben, gaat hij genieten van andere zaken en bezigheden.

Van een hele andere orde is **Mike Nagtegaal**, weliswaar b.d. maar toch mooi om te vermelden dat hij op zaterdag 23 april om 10.30 uur in de Bedevaartskapel van OLV ter Nood in Heiloo, tot diaken zal worden gewijd. Wees welkom!

Een week later zal **Niek Nijhuis** op zaterdag 30 april in de Kathedraal van Groningen tot diaken worden gewijd. Een persoonlijke uitnodiging volgt.

OP MISSIE

door Mattie Schlagen

Allereerst schrijf ik de datum van schrijven 1-03-2022 omdat iedere dag anders kan zijn. De altijd zo 'rustige' eFP uitzending is een missie geworden (daar lijkt het naar toe te gaan). Tot een week geleden was een aanval op Oekraïne denkbaar, nu realiteit.

Dit heeft veel gedaan met de lokale bevolking en het leger van Litouwen.

Litouwen en Oekraïne delen een gezamenlijke geschiedenis, vroeger als één land, later als deel van de Sovjet-Unie. Dat heb ik gemerkt toen ik langs het plein voor het gemeentehuis in de stad reed en het hele plein vol stond. Litouwers droegen en zongen, terwijl het gemeentehuis zelf verlicht was in de Litouwse nationale kleuren. Men is trots Litouwer te zijn, menig auto heeft een Litouwse vlag uit het raam steken. Ook de verzetsvlag is vaak te zien. Wat dit alles voor een uitwerking gaat krijgen op de oefeningen of eventuele inzet is nog niet zeker. Dit is ook tevens het probleem. Er is veel onzekerheid, vooral de staf weet niet waar ze aan toe zijn en raakt overwerkt.

Iedere paar dagen komen er nieuwe Duitsers bij waarvoor geen plaats was geregeld met als gevolg: geen vaste behuizing maar tenten en voedseldozen i.p.v. de kantine voor sommigen. We zijn nu met ongeveer 1900 man, dat is veel, veel meer dan gepland, met alle casuïstiek van dien.

We zijn met 2 geestelijk verzorgers, naast mij is er nog een Griek-katholiek priester van Oekraïense komaf die er voor de Duitsers is. We hebben dagelijks gesprekken, deze tijd valt hem zwaar.

Maar daar is bij de Nederlanders gelukkig niet zo heel veel van te merken. De meeste draaien hun oefeningen alsof er niets gebeurt. Hopelijk slaat het sentiment niet om. Ik vind het mooi iets voor de militairen te kunnen betekenen. Verschillende mensen komen naar mij toe voor rouwverwerking, samen te bidden, en bij de denkplaats die ik heb ingericht branden dagelijks kaarsen. Ook de bezinningsdienst wordt erg goed bezocht. In de planning staat dat onze bisschop samen met Jean-Paul volgende week

op bezoek komen. Ik denk dat het ook goed is, mensen hebben in deze tijd extra kracht en een luisterend oor nodig omdat het thuisfront veel vragen heeft en dit voor spanning kan gaan zorgen. Ik ben blij dat ik nu hier ben en denk dat het goed is om in deze tijd ruimte te geven voor gevoel, het is geen taboe, het is wat ons mens maakt. •

Steunstichtingen

NKT

Door de Corona pandemie hebben we twee jaar op rij moeten besluiten geen Goede Vrijdagviering voor Veteranen te organiseren. De laatste keer was op vrijdag 19 april 2019.

Maar dit jaar kan het gelukkig weer en op **Goede Vrijdag 15 april 2022** organiseren, het Nationaal Katholiek Thuisfront en de dienst Rooms Katholieke Geestelijke Verzorging bij de Krijgsmacht, voor militairen, veteranen en hun gezinnen een Kruisweg in het Kruiswegpark in Roermond. Dit jaar is dat voor de 13de keer.

De tocht start om 15.00 uur in de Kapel in 't Zand, Parklaan 3 in Roermond. De Kruisweg is behalve voor militairen, veteranen en hun thuisfront ook voor de inwoners van Roermond toegankelijk.

De Kruisweg duurt ongeveer één uur.

Krijgsmachtbisschop Mgr. Everard de Jong en Hoofdkrijgsmachtaalmoezenier Jean-Paul Thöni zullen de tocht openen door het aansteken van een uitzendkaars in de kapel In 't Zand. Dit symboliseert de verbondenheid met militairen die uitgezonden zijn om ver van huis, vrede en veiligheid te waarborgen. Daarna begint de wandeling langs de staties in het park. .

Aalmoezeniers Sanneke Brouwers en Emmy Rau zijn verantwoordelijk voor de teksten van deze Kruisweg.

De Kruisweg wordt afgesloten met het leggen van bloemen. Bij deze bloemenhulde herdenken wij iedereen, die door zich in te zetten voor de vrede, het hoogste offer heeft gebracht.

Na afloop is er in café/restaurant Parkzicht gelegenheid tot ontmoeting onder het genot van een kopje koffie of thee. Bij slecht weer zal de Kruisweg in de Kapel worden gehouden. Als u wilt deelnemen wilt u zich dan opgeven vóór 07 april aanstaande.

Aanmelden kan via e-mail: info@katholiekthuisfront.nl of telefonisch: 06-54796857. •

SMLB

Uit het laatste persbericht van de SMLB: "Juist nu het verwoestende oorlogsgeweld in Oekraïne mensenlevens ontwricht, is het belangrijk dat de Internationale Militaire Lourdes Bedevaart door gaat.", stelt kolonel b.d. Frank Marcus. Nu de effecten van de coronapandemie beter beheersbaar ijken te zijn geworden, kan de bedevaart eindelijk weer plaatsvinden in de gebruikelijke vorm. Kolonel Marcus: "Tot nu toe staan er iets meer dan 120 deelnemers uit Nederland op onze lijst.

Tijdens de komende **militaire bedevaart – van donderdag 12 tot en met maandag 16 mei 2022**

– zal zeker gebeden worden om de voorspraak van Onze Lieve Vrouw van Lourdes voor vrede in Oekraïne en een veilige en voorspoedige toekomst van de miljoenen vluchtelingen uit dat land. Evenals, uiteraard, herstel van de vrede op al die andere plaatsen ter wereld waar mensen het slachtoffer zijn geworden of dreigen te worden van conflicten, terrorisme, of tirannieke regimes.

In de Nederlandse delegatie reizen verschillende vlag- en opperofficieren mee. De liturgische vieringen en ook andere programmaonderdelen worden muzikaal ondersteund door de Fanfare Bereden Wapens van de Koninklijke Landmacht en mezzosopraan Emma Brown. •

Bijzondere data 2022 (ovb)

Vr 8 april	18.00 uur Extreme Kruisweg (Noord-Limburg)
Do 14 april	11.00 uur Chrisma-Mis Voorburg
Vr 15 april	15.00 uur Kruisweg Roermond
Do 21 april	11.00 uur Ontmoetingsdag RKG
12 t/m 16 mei	Militaire Lourdesbedevaart
Di 27 sept	10.00 uur Regiobijeenkomst Beukbergen
Wo 28 sept	10.00 uur Regiobijeenkomst Ermelo
Do 29 sept	10.00 uur Regiobijeenkomst Breda
Za 5 nov	11.00 uur Requiemviering Best
8 en 9 nov	Corpsdagen RKG

Bijzondere data 2023 (ovb)

Di 14 maart	10.00 uur Regiobijeenkomst Beukbergen
Wo 15 maart	10.00 uur Regiobijeenkomst Ermelo
Do 16 maart	10.00 uur Regiobijeenkomst Breda
Do 6 april	11.00 uur Chrisma-Mis Voorburg
Vr 7 april	15.00 uur Kruisweg Roermond
Do 20 april	11.00 uur Ontmoetingsdag RKG
18 t/m 22 mei	Militaire Lourdesbedevaart

Een hartelijke groet,
HKA Jean-Paul Thöni

COLOFON

© 2022. Dit is een uitgave van de RKG.
Redactie Paul Vlaar Stafaalmoezenier

